Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 893
van **GWENNY DE VROE**
datum: 20 april 2021

---

aan **ZUHAL DEMIR**
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

De Berwijn en De Voer Voerstreek - Waterkwaliteit en visbestand

In het zuidoosten van de provincie Limburg, in de Voerstreek, liggen de riviertjes de Berwijn (Moelingen) en de Voer (’s Graven-Voeren en Sint-Martens-Voeren).

1. Wat is voor de Berwijn en de Voer de kwaliteitsverbetering of kwaliteitsverslechtering van het water (fysico-chemische en biologische kwaliteit)? Kan de minister de meest recente beschikbare gegevens en cijfers meedelen?
2. Welke vooruitgang verwacht men de komende jaren? Wanneer wordt een optimaal niveau van de waterkwaliteit verwacht?
3. a) Op welke plaatsen is het visbestand op de Berwijn en de Voer het grootst en op welke plaatsen bijna onbestaande? Kan de minister de meest recente beschikbare gegevens en cijfers meedelen?

   b) Kan de minister dit vergelijken met (recente) vorige afvissingen?

   c) Zijn er tijdens deze verschillende afvissingsperiodes (merkwaardige) nieuwe vissoorten waargenomen en zo ja, welke vissoorten?

ZUHAL DEMIR
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

ANTWOORD
op vraag nr. 893 van 20 april 2021
van **GWENNY DE VROE**

---

1. De Berwijn en het stroomafwaartse deel van de Voer zijn beide Vlaamse waterlichamen. Het meer stroomopwaartse gedeelte van de Voer is opgedeeld in 2 lokale waterlichamen van 1e orde.

   Het meest recente jaar waarvoor alle meetgegevens volledig afgewerkt en beschikbaar zijn, is 2019. Ter vergelijking werden de gegevens van 2015 gebruikt.

   De fysisch-chemische kwaliteit (als samenvatting van 5 gidsparameters: totaal stikstof, totaal fosfor, geleidbaarheid, zuurstof en pH) van de Berwijn is ontoereikend zowel in 2015 als 2019. De Voer is eveneens op zijn gehele loop beoordeeld als ontoereikend qua fysisch-chemische kwaliteit.

   De totale biologische waterkwaliteit van de Berwijn is in beide jaren onveranderd ontoereikend. Dit impliceert echter niet dat er geen aquatisch leven voorkomt in de waterloop. Zoals in antwoord op vraag 3 weergegeven wijst het visbestand er opeen goede ecologische kwaliteit. Voor de Voer is dit eveneens het geval voor de lokale waterlichamen van 1e orde, het Vlaamse waterlichaam is daarentegen geëvolueerd van ontoereikend in 2015 naar goed in 2019.

2. Op basis van lopende en geplande maatregelen (o.a. rioleringsprojecten en structuurverbetering van de waterlopen) wordt de komende planperiode nog een verbetering van de fysisch-chemische waterkwaliteit (vnl. nutriëntenconcentraties) en de fauna en flora verwacht, zowel in de Berwijn als in de Voer.

   De Berwijn is in het ontwerp van het derde stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 ingedeeld in klasse 3. Dit betekent dat de goede ecologische toestand voor de Berwijn pas na 2027 haalbaar wordt geacht na uitvoering van alle nodige maatregelen en op basis van natuurlijk herstel van het Vlaamse Waterlichaam nadien. Door het kleine afstroomgebied van de Berwijn in Vlaanderen is de waterkwaliteit ervan sterk afhankelijk van het inkomende water uit Wallonië. Voor het finaal halen van de KRW-doelen in Vlaanderen zijn we bijgevolg afhankelijk van inspanningen in het Waals Gewest. Alle maatregelen die in Vlaanderen kunnen genomen worden om de KRW doelen te halen zijn opgenomen in het derde stroomgebiedbeheerplan en zijn uiterlijk 2027 minstens in uitvoering.

   De Voer mondt via Nederland uit in de Maas en krijgt bijgevolg dezelfde gebiedsprioritering als de gemeenschappelijke Maas in het ontwerp van het derde stroomgebiedbeheerplan 2022-2027, nl. klasse 4. Voor waterlichamen met deze gebiedsprioritering kan de goede ecologische toestand gehaald worden tegen 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden), met de uitvoering van het maatregelenprogramma 2022-2027 én met bijkomende acties in de periode 2028-2033. Specifiek voor de Voer is met de recente en lopende rioleringswerken wel op korte termijn een sterke waterkwaliteitsverbetering te verwachten.

   Ik benadruk, net zoals ik dat reeds eerder deed in antwoorden op verschillende mondelinge parlementaire vragen - in zowel de plenaire vergadering als tijdens de vergaderingen van de commissie Leefmilieu- en verschillende gelijkaardige

schriftelijke vragen, dat dit momenteel een ontwerpplan betreft dat nog gefinaliseerd zal worden.

3. a) De laatste bemonsteringen van de Berwijn dateren van 2020. De laatste bemonsteringen van de Voer dateert van 2014-2015.
De op basis van de vangsten geraamde aantallen en gewichten per 100 m van elke soort worden per staalnamepunt weergegeven in tabel 1.
Over de gehele lengte van de Berwijn worden zeer grote vangsten gehaald. We visten in 2020 in totaal 21 vissoorten. De vissamenstelling wijst op een goede ecologische kwaliteit van de Berwijn.
Op de Voer werden minder soorten gevangen, namelijk driedoornige stekelbaars aangevuld met de beschermde rivierdonderpad en de zeldzame beekforel.

b) In het kader van de opvolging van de verspreiding van exotische vissoorten wordt de Berwijn sinds 2014 jaarlijks opgevolgd. Tussen 2014 tot 2020 vingen we in totaal 37 verschillende soorten. De sterk meanderende rivier heeft een bijzondere vispopulatie. Stroomminnende soorten zoals serpeling, sneep, kopvoorn, beekforel en alver zwemmen er samen met zeldzame soorten zoals gestippelde alver, Atlantische zalm en vlagzalm.
De vorige viscampagne op de Voer dateert van 2010, toen vingen we dezelfde soorten aangevuld met bermpje.

c) Zie ook vraag b.
In 2015 werd vastgesteld dat de exoten zwartbekgrondel en marmergrondel de Berwijn hadden bereikt.
Op de Voer vingen we geen speciale soorten.

Alle resultaten zijn terug te vinden in rapporten op de INBO website (https://pureportal.inbo.be/) en in de INBO databank (VIS: http://vis.inbo.be).

BIJLAGE

Effectieve vangst per soort en per staalnameplaats uitgedrukt in CPUE